

Informácia Fondu ochrany vkladov o legislatívnych zmenách zákona o ochrane vkladov s účinnosťou od 15.10.2015

Dňa 15. októbra 2015 nadobudol účinnosť zákon č. 239/2015, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 118/1996 Z. z. o ochrane vkladov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Touto novelou zákona o ochrane vkladov sa preberajú ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/49/EÚ zo 16. apríla 2014 o systémoch ochrany vkladov, ktorej cieľom je odstránenie rozdielov v pravidlách týkajúcich sa systémov ochrany vkladov v členských štátoch Európskej únie.

Prehľad vybraných legislatívnych zmien vykonaných novelou zákona o ochrane vkladov s účinnosťou od 15.10.2015

Úpravou v **§ 1 a § 2** sa vymedzuje **zákonný systém ochrany vkladov**, ktorý v **Slovenskej republike inštitucionálne predstavuje Fond ochrany vkladov** (ďalej aj „Fond“ alebo „FOV“), pričom FOV zabezpečuje vykonávanie činností, práv a povinností súvisiacich s týmto systémom ochrany vkladov.

V **§ 3 ods. 1** je pojem **vklad** na účely zákona o ochrane vkladov **definovaný ako pohľadávka fyzickej osoby alebo právnickej osoby určenej zákonom o ochrane vkladov voči banke**.

Úpravou v **§ 3 ods. 3** sa vymedzujú **chránené vklady** (vklady podľa § 3 ods. 1 a 2 okrem vkladov uvedených v § 3 ods. 4). Zároveň sa definuje aj nový pojem kryté vklady, pritom **krytými vkladmi sú chránené vklady v ich plnej výške**, najviac však súhrn chránených vkladov jedného vkladateľa v jednej banke vo výške **100 000 eur**. Dočasne, počas 12 mesiacov od pripísania vkladu na účet, patria medzi kryté vklady v ich plnej výške, pričom aj náhrada za ne sa poskytuje v plnej výške, aj tie chránené vklady, ktoré majú zákonom vymedzený osobitný účel (napr. predaj nehnuteľností, dedičstvo, poisťné plnenie a ďalšie).

Úpravou v **§ 3 ods. 4** sa vymedzujú **vklady, ktoré nie sú chránené z hľadiska vkladateľa ako aj z hľadiska produktu**, pritom z tohto pohľadu dochádza k rozšíreniu ochrany vkladov.

V prechodných ustanoveniach **ods. 2 § 28bf** je upravené, že vklady v bankách, ktoré boli uložené a neboli celé vyplatené pred 15. októbrom 2015, sa rozlišujú na zákonom chránené vklady a na nechránené vklady podľa predpisov účinných od 15. októbra 2015 s tým, že **po 14. októbri 2015 patria medzi zákonom chránené vklady aj vklady, ktoré sú finančnými nástrojmi, ak ide o vkladový list na meno platný a nezaniknutý dňom 14. októbra 2015**; zákonom chránené vklady pritom sú chránené systémom ochrany vkladov v rozsahu a za podmienok ustanovených predpismi účinnými od 15. októbra 2015.

Výšku ročného príspevku na príslušný kalendárny rok **určuje Fond** pre každú banku najneskôr **do 1. apríla** kalendárneho roka, pričom Fond určuje ročný príspevok pre jednotlivé banky **najmenej vo výške 0,01 % zo sumy krytých vkladov** v príslušnej banke, a to pri zohľadnení **rizikového profilu banky**.

Výšku príspevkov určuje Fond tak, aby k 3. júlu 2024 suma finančných prostriedkov Fondu dosiahla minimálne **cieľovú úroveň 0,8 %** z hodnoty všetkých krytých vkladov.

Podľa novej úpravy **§ 9** Fond môže **náhradu za nedostupný vklad** vyplatiť v eurách a aj v príslušnej mene iného členského štátu.

Fond poskytuje náhradu v plnej výške vkladu (§ 9 ods. 6) aj nad hornú hranicu náhrady za kryté vklady v prípade vzniku ich nedostupnosti **počas obdobia 12 mesiacov** od dátumu **prvého pripísania vkladu** alebo od okamihu, v ktorom sa stal vklad právne prevoditeľný, **ak tento vklad preukázateľne**

- a. **pochádza z prevodu alebo prechodu nehnuteľnosti** určenej na bývanie
- b. **súvisí so sociálnymi účelmi** a bol nadobudnutý
 - o v rámci dedičského konania alebo bol zriadený z peňažných prostriedkov získaných v rámci dedičského konania alebo z prevodu dedičstva
 - o z prevodu vena, z darovania pri uzavretí manželstva, z odplatného prevodu z bezpodielového spoluvlastníctva manželov
 - o z vyplatenia výnosov z investovania majetku v dôchodkovom fonde zo starobného dôchodkového sporenia, z jednorazového vyrovnania z doplnkového dôchodkového sporenia alebo
 - o v dôsledku úmrtia,
- c. bol zriadený z peňažných prostriedkov **z poistného plnenia alebo z náhrady škody spôsobenej trestným činom alebo krivým obvinením.**

Vkladateľ tieto skutočnosti oznámi banke (§ 9 ods. 7) pri pripísaní alebo bezodkladne po pripísaní sumy vkladu v banke. Pri vzniku nedostupnosti takéhoto vkladu **vkladateľ bude povinný pri prevzatí náhrady** príslušnými dokladmi **preukázať, že vklad je osobitným druhom vkladu** podľa § 9 ods. 6.

Pri výpočte náhrady za nedostupné vklady, ktoré má vkladateľ v banke, podľa novej úpravy zákona o ochrane vkladov platia nasledovné princípy:

- a. vkladateľ má chránené vklady a náhrada sa mu v prípade vzniku neschopnosti banky vyplácať vklady poskytné do výšky vkladu, najviac 100 00 eur,
- b. osobitné vklady má vkladateľ kryté v plnej výške a náhrada sa mu v prípade vzniku neschopnosti banky vyplácať vklady poskytné v plnej výške osobitného vkladu za podmienky, že vkladateľ oznámi banke, že ide o takýto osobitný vklad a neuplynula lehota 12 mesiacov od prvého pripísania vkladu,
- c. na účely výpočtu výšky náhrady za nedostupné vklady sa spočítavajú všetky chránené nedostupné vklady toho istého vkladateľa v jednej banke vrátane jeho podielov na spoločných vkladoch a na notárskych úschovách, a to podľa stavu ku dňu, keď sa vklady v banke stali nedostupnými; úroky a iné majetkové výhody spojené s nedostupným vkladom sa vypočítajú podľa stavu ku dňu, keď sa vklady v banke stali nedostupnými a pripočítajú sa k nedostupnému vkladu vkladateľa; takto zistená výška nedostupného vkladu sa na účely výpočtu náhrady zníži o všetky záväzky vkladateľa voči banke podľa stavu ku dňu, keď sa vklady stali nedostupnými; na neskoršie zmeny tohto

stavu sa neprihliada. Vypočítaná výška náhrady sa zaokrúhľuje na celé eurocenty nahor.

Pokiaľ oznámenie o osobitnom vklade vykoná vkladateľ, ktorého vklady sú vylúčené z ochrany, z ochrany je vylúčený aj jeho osobitný vklad.

Fond má právo odložiť vyplácanie náhrady, ak nie je isté, či má osoba nárok na náhradu alebo je vklad predmetom právneho sporu, ak sa na vklad vzťahujú reštriktívne opatrenia, alebo ak sa počas 24 mesiacov pred vznikom nedostupnosti vkladu s vkladom nenakladalo, ďalej ak ide o náhradu za osobitný vklad, ktorý požíva zvýšenú ochranu, alebo je voči vkladateľovi alebo inej osobe nárokujej si náhradu vedené trestné konanie v súvislosti s legalizáciou príjmu z trestnej činnosti, a to až do rozhodnutia súdu. Fond má právo odložiť vyplácanie aj v prípade, ak sa vyplácanie uskutočňuje prostredníctvom systému ochrany vkladov iného členského štátu.

Podľa **§ 10** v nadväznosti na **§ 28bf ods. 8** Fond je povinný vyplatiť náhrady v období vzniku neschopnosti banky vyplácať vklady v týchto lehotách

od 15.10.2015 do 31.12.2018 - 20 pracovných dní,
od 01.01.2019 do 31.12.2020 - 15 pracovných dní,
od 01.01.2021 do 31.12.2023 - 10 pracovných dní,
od 01.01.2024 - 7 pracovných dní.

Fond je v prechodnom období do 31.12.2023 **povinný zabezpečiť, aby mali vkladatelia do piatich pracovných dní** po podaní žiadosti o časť náhrady **vyplatenú aspoň časť náhrady** najmenej do výšky stanovenej zákonom.

Ak si vkladateľ nemohol prevziať v stanovených lehotách náhradu a písomne v lehote troch rokov od vzniku neschopnosti banky vyplácať vklady doručí Fondu písomnú žiadosť, Fond mu náhradu vyplatí.

V **§ 10** ods. 14 a 15 sa ustanovuje postup na vyplácanie náhrad za nedostupné vklady, ak sa jedná o pobočku zahraničnej banky v SR z iného členského štátu EÚ a o pobočku slovenskej banky v inom členskom štáte EÚ. Na tieto účely sa vyžaduje uzatvorenie zmluvy medzi FOV a príslušným systémom ochrany vkladov v členskom štáte EÚ.

V **§ 12** sa ustanovuje **povinnosť banky poskytovať vkladateľom informácie o ochrane ich vkladu prostredníctvom jednotného štandardizovaného informačného formulára**. Banka tiež poskytne vkladateľovi vo výpise informatívne potvrdenie, či je jeho vklad chránený alebo nie je.

Pred každým uzatváraním zmluvy o vklade, to znamená aj pri chránenom aj pri nechránenom vklade, **banka poskytne vkladateľovi informačný formulár**, ktorého vzor je uvedený v prílohe novely zákona o ochrane vkladov. Okrem toho banka informačný formulár poskytne vkladateľovi raz ročne, napríklad s koncoročným výpisom/výpismi z účtu/z účtov. Banka na každom výpise z účtu musí potvrdiť, že konkrétny vklad, ktorého sa výpis z účtu týka, je chránený alebo nie je chránený.

V **§ 12 ods. 7** sa ustanovuje povinnosť pre FOV vykonávať pravidelne aspoň raz za tri roky **stresové testovanie** systému ochrany vkladov, pritom o výsledkoch tohto

testovania predkladá správu Národnej banke Slovenska a Ministerstvu financií SR.

Fond na svojom webovom sídle informuje o ochrane vkladov, a to najmä o postupe vyplácania náhrad za nedostupné vklady a podmienkach súvisiacich s ochranou vkladov.

V **§ 22c** ods. **6** sa ustanovuje povinnosť banky poskytnúť vkladateľovi tri mesiace po zverejnení informácie o zmene systému ochrany vkladov bezplatný výber alebo prevod časti chráneného vkladu vrátane úrokov, ktorý presahuje 100 000 eur.

Novým **§ 22d** sa ustanovuje povinnosť banky informovať vkladateľov o ukončení svojej účasti alebo o jej prípadnom vylúčení zo systému ochrany vkladov.

Ustanovením **ods. 3 § 28bf** sa určuje **povinnosť pre banku informovať vkladateľov o vkladoch krytých pred účinnosťou tohto zákona a zároveň nekrytých po účinnosti tohto zákona.**

Fond v nadväznosti na zákon č. 239/2015, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 118/1996 Z. z. o ochrane vkladov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydá nové Všeobecné podmienky vyplácania náhrad.

15.10.2015

Ing. Rudolf Šujan
Predseda prezídia Fondu ochrany vkladov